

ЗВІТ ГОЛОВИ НТШ КАНАДИ
ЗА ПЕРІОД ВІД ТРАВНЯ 2024 ДО ТРАВНЯ 2026

Шановні члени Наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді,

Мені випала честь очолити НТШ в період від травня 2024 до травня 2026 рр. Я сердечно дякую всім за цю честь і шану. Впродовж цього часу я пробувала як могла виправдати вашу довіру.

Останні два роки це нелегкі роки випробувань як для українського народу так і для всього світу. Українці вже п'ятий рік стійко витримують російську агресію, не зважаючи на різкі зміни загального політичного клімату і послаблення підтримки з боку світової спільноти. В таких умовах, НТШ -К глибоко усвідомлює свою важливу роль в підтримці України і продовжує сприяти збереженню і розвитку української науки і культури.

Річні Загальні збори, згідно з федеральним статутом (By-laws), відбулися віртуально 14 травня 2025 року. Предсідником віртуальних зборів була проф. Анна Ференц. Протокольним секретарем була мгр. Марта Горбань.

Впродовж дворічної каденції працювала Дирекція в наступному складі:

Дирекція НТШ-К:

Голова	Даґмара Турчин-Дувірак
Заступник голови	Марта Дичок
Секретар	Роксоляна Сливинська
Протокольний секретар	Марта Горбань
Референт фінансів	Таня Джулинська
Заступник референта фінансів	Тетяна Басмат
Референт членства	Дарія Даревич
Референт залучення студентів	Мар'яна Бурак
Референт імпрез	Христина Ковальська
Референт конференцій	Уляна Пасічник
Референт ЗМІ	Уляна Плавуцак-Підзамецька
Референт підтримки досліджень та публікацій	Даґмара Турчин-Дувірак
Референт соціальних мереж	Надя Ґерелюк
Вебмайстер	Марійка Лялька-Винницька
Референт страхування	Ростислав Кудлик
Представник до КУК	Олександр Романко
Референт внесків	Андрій Ґеник-Березовський (не є членом Дирекції)
Представник до СКУ	Олександр Басмат (не є членом Дирекції)

Контрольна комісія:

Іван Підкович (голова)

Софія Качор

Євген Ладна

Дирекція має також невтомних помічників, що допомагають в різних ділянках праці. Маруся Радь забезпечує Zoom і Zoom-вебінари для сходин дирекції, віртуальних конференцій та загальних зборів. Маруся Радь також розсилає всі повідомлення НТШ в системі Mail Chimp. Останнього року, Маруся Радь також взяла на себе виготовлення афіш для доповідей НТШ. Щиро дякую їй за її велику віддану працю!

Від жовтня 2024 року НТШ налагодило живе транслявання наших доповідей та конференцій. Дякую Тарасові Бойчуку, який налаштував цю справу, і Тарасові Брилинському, що відповідає за живу трансляцію наших імпрез. Також, хочу щиро подякувати нашим новим і молодим членам НТШ Марії Шипіловій і Михайлу Тимуляку, які дуже активно включилися до роботи НТШ і надають фахову технічну допомогу під час проведення доповідей та конференцій.

При цій нагоді, хочу особливо подякувати Марічці Теслі, яка останнім часом допомагає нам своїми фаховими правничими порадами. Сподіваємось на таку ж допомогу в майбутньому!

СТАН ЧЛЕНСТВА

За звітний період від травня 2024 до травня 2026 рр. Дирекція прийняла 17 нових членів. Список нових членів дивіться у звіті Референта членства д-р Дарії Даревич. Також, з ініціативи д-р Мар'яни Бурак, в 2025 р. НТШ започаткувало нову категорію членства – членів – студентів, тобто, студентів, що ще навчаються в університеті і цікавляться українознавством. В січні 2025 р. було прийнято 7 членів-студентів.

9 членів отримали підвищення на члена-кореспондента. 2 члени отримали підвищення на дійсного члена. Повні списки подано у звіті Референта членства д-р Дарії Даревич.

ДІЯЛЬНІСТЬ ДИРЕКЦІЇ

1. Після проведення Дворічних Загальних зборів, що відбулися 22 квітня 2024 року, Дирекція відбула 19 сходин, 18 віртуальних і одну наочну. Практика Зум виявилася дуже успішною і доцільно і надалі її продовжувати.
2. Дирекція видала два Бюлетені Наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді, ч.23 (27) і с. 24 (28) за редакцією голови Даґмари Турчин-Дувірак.
3. Дирекція встановила ГРАМОТИ ПРИЗНАННЯ для тих членів, що особливо активно та сумлінно працювали для розвитку Товариства. Цими грамотами було нагороджено 10 осіб:
Кассандра Балан
Микола Держко

Таня Джулинська
Олесь Дольницький
Люба Жук
Роман Журба
Христя Колос
Алла Недашківська
Зенон Татарський
Ігор Томків

Дирекція також вручила особливу ЗОЛОТУ ГРАМОТУ багатолітній голові НТШ д-р Дарії Даревич.

4. Дирекція залучила до праці дуже відповідальних і невтомних помічників, про що вже згадувалося вище.

ЗМІНА СТРУКТУРИ ТОВАРИСТВА

В 2025 році НТШ мусіло врешті довести до ладу ситуацію, що склалася впродовж кількох останніх років і вимагала розв'язання. Справа стосується узгодження статуту (By Laws) НТШ з фактичним функціонуванням нашої організації. Наш статут, оновлений 2014 року, написаний так, що не відображає діяльність осередків в інших містах та провінціях Канади, а представляє НТШ як цілісну організацію з однією Дирекцією. Упродовж десятиліть, хоча в легальних паперах це ніяк не відображено, осередки в Едмонтоні, Монтреалі, а донедавна і Оттаві були фактичною частиною нашої організації і водночас вели цілком самостійну наукову, просвітницьку і фінансову діяльність. Згідно з усе жорсткішими новими вимогами CRA (Canada Revenue Agency) продовження такої практики ставило під загрозу наше Товариство: в разі перевірки НТШ могло втратити і харитативне число, і навіть майно. Нагальність вирішення цього питання була зумовлена ще й необхідністю відновлення страхової поліси восени 2025 року. Отже, після довгих дискусій на сходинах 15 вересня 2025 року Дирекція прийняла рішення формально і фактично відокремитися від осередків НТШ в Канаді. Осередки були повідомлені про це рішення. Тепер мусимо спільно знайти способи зв'язку та співпраці, оскільки де б ми не були – в Торонто, Едмонтоні чи Оттаві – ми всі маємо ту саму ціль, а саме, підтримувати та розвивати українську науку і культуру.

КОНФЕРЕНЦІЇ

Восени та взимку 2024 року НТШ-К провело дві заключні сесії Ювілейної конференції, присвяченої 75-літтю НТШ в Канаді. Четверта сесія відбулася 15 листопада за участі трьох голів НТШ – д-р Дарії Даревич (2000-2022), проф. Марти Дичок (2022-2024), д-р Даг'мари Турчин-Дувірак (2024 -).

У п'ятій віртуальній сесії 12 грудня 2024 року про роботу осередків в Едмонтоні і Монтреалі розповіли проф. Алла Недашківська і проф. Іриней Жук. Щира подяка всім учасникам, а особливо референтіві конференцій м'гр. Уляні Пасічник, яка вклала величезну працю до підготовки та проведення цієї масштабної імпрези.

Не менш масштабно виявилася і конференція "Члени НТШ в науці" під загальною назвою "Україна і світ", що відбулася 5-6 грудня 2025 року. Перша, дистанційна, сесія відбулася в ранковій

та пообідній частинах і включала семеро доповідачів з Канади, США, Польщі та Німеччини. Модераторами були проф. Мар'яна Бурак та д-р Уляна Плавущак-Підзамецька.

Друга сесія конференції 6 грудня відбулася наочно та через пряму трансляцію у приміщенні Old Mill, Торонто, також в ранковій та пообідній частинах. Тут виступали восьмеро доповідачів з Торонто, Едмонтону, Монтреалю, та України.

Записані матеріали конференції перетворено у відеофільм, зроблений Дмитром Доблевичем, який є наявний для всіх зацікавлених на веб-сторінці НТШ-К. Величезна подяка референтові конференцій м'гр. Уляні Пасічник та організаційному комітетові у складі Мар'яни Бурак, Марти Горбань, Уляни Плавущак-Підзамецької, Даґмари Турчин-Дувірак. Щиро дякуємо і Наді Герелюк, Марійці Ляльці-Винницькій, Марті Дичок, Христині Ковальській, Тані Джулинській, Роксоляні Сливинській та Марусі Радь, що долучилися до організації на заключному етапі підготовки конференції.

Повний звіт про конференції читайте у Звіті Референта імпрез м'гр. Уляни Пасічник.

ДОПОВІДІ

Публічні наукові доповіді залишаються одним з головних напрямків діяльності НТШ та виявів його безпосереднього зв'язку з ширшою громадою. За звітний період від травня 2024 до травня 2026 рр. відбулося 15 доповідей, всі наочні. Крім того, НТШ долучилося до спів організації доповідей двох членів Дирекції: 25 вересня 2025 року, спільно з UCRAINICA Research Institute, доповіді проф. Олександра Романка "Artificial intelligence in defence: Technology, Business, and Education – Opportunities for Canada and Ukraine"; 28 вересня 2025 року, спільно з КУМФ та телепрограмою "Контакт" – презентації книжки проф. Марти Дичок "Ukraine not 'the' Ukraine". Доповіді НТШ охоплювали найширшу наукову тематику: історичну (Василь Лопух, Томас Приймак, Роман Ващук), історико-біологічну (Романна Багрій), літературознавчу (Ірина Макарик, Тарас Кознарський), культурологічну (Марко Роберт Стех), музикологічну (Марійка Кузьма, Даґмара Турчин-Дувірак), медичну (Юрій Мончак), технологічну (Олександр Романко). Особливий інтерес широкої громадськості викликали виступи відомих гостей з України, що розповідали про різні аспекти життя українського суспільства в умовах повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Це були письменник Андрій Любка, Президент Національного університету "Києво-Могилянська Академія" Сергій Квіт, визначні українські журналісти Максим Буткевич, Андрій Куликов та директор Музейного комплексу "Мистецький Арсенал" Олеся Островська -Люта.

Повний список доповідей читайте у Звіті Референта імпрез д-р Христини Ковальської. Висловлюю щирю подяку д-р Христині Ковальській за замовлення приміщення в Old Mill для проведення доповідей та укладення відповідних угод. Сердечна подяка VCU Foundation за надання можливості проводити доповіді в затишних залах історичного Old Mill та щедру спонсоруння імпрез НТШ. В листопаді 2025 року ми подалися на грант VCU Foundation, отримали його і завдяки цьому мали можливість всі наші доповіді і конференцію проводити в залах Old Mill. Сподіваємось на щедру підтримку Фундації Будучність і в майбутньому.

Силою обставин мені довелося брати досить значну участь у підготовці та проведенні доповідей. Мушу зазначити, що позиція референта імпрез включає дуже багато функцій, які одній особі виконувати справді нелегко. З мого досвіду, до організації доповідей треба залучати двох, а то й більше осіб. При цій нагоді, хочу щиро подякувати особам, які допомагали Христині Ковальській і мені в забезпеченні успішного проведення доповідей. Це, в першу чергу, спочатку Надя Герелюк, а від осені 2025 року Маруся Радь, що виготовляли чудові афіші для доповідей; також Маруся

Радь, що розсилала афіші на Mail Chimp; мій чоловік Петро Турчин, що займався технічною підготовкою і візуальними презентаціями доповідей; Тарас Брилинський, що відповідав за живу трансляцію доповідей; а також Марія Шипілова і Михайло Тимуляк, що активно підключилися до технічної допомоги. Окрема подяка Зенону Ващуку, який забезпечив чудове озвучення зали під час проведення імпрези 27 лютого 2026 року “Чотири роки повномасштабної війни Росії проти України. Голоси з України”.

За останній рік нам вдалося значно оновити технічне забезпечення презентацій доповідей. НТШ закупило відео камеру і штатив, новий лазерний проєктор, а також мікрофони для покращання звуку живої трансляції. Дослухаємось до всіх порад, які допоможуть зробити наші презентації на рівні сучасних технологічних вимог.

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Як і в попередні роки, в 2024-2026 роках я виконувала обов'язки референта підтримки наукових досліджень та публікацій, і очолювала Комітет, до якого входили також д-р Дарія Даревич і мгр Марта Горбань.

Фінансову підтримку 2024 року здобула д-р Лада Цимбала на наукове дослідження і написання статті про творчість українсько-канадського мистця Вадима Доброліжа.

Щодо наукової публікації, в 2024 році НТШ підтримало видання англomовного переклад документальної історії Павла Христюка *The Ukrainian Revolution, 1917 – 1919: A Documentary Analysis*, яке здійснив Канадський Інститут Українських Студій (КІУС).

В 2025 році фінансову підтримку отримав д-р Олександр Аврамчук на наукове дослідження “Peripheral no more: Exil Intellectuals and Ukrainian Origins of Slavic Studies in Cold War Canada 1945 – 1976”.

Дослідчу стипендію ім. Микитчуків здобув д-р Томас Приймак на опис бібліотеки і архівної збірки Осередку, Українського культурного і освітнього центру у Вінніпеґу.

Фінансову підтримку на наукову публікацію в 2025 році отримали 2 книжки: дослідження д-р Світлани Крис *Origins of the Ukrainian Gothic: History, Cultural Hauntings, and Political Imaginations*, що публікується у видавництві University of Toronto Press;

монографія д-р Ольги Бертелсен *Entrapment: Ukraine's House of Writers, 1920s -1930s*. Автор планує опублікувати книжку в інтернеті, у вільному доступі.

Висловлюю щире признання та подяку д-р Дарії Даревич і мгр Марті Горбань, котрі, як члени Комітету, присвятили багато часу для розгляду апікацій, визначення переможців, та рецензування отриманих статей. Особливо дякую Марті Горбань за оновлення оголошень НТШ про фінансову підтримку.

Хочу також подякувати Голові УБТ – ТУЛА мгр Тані Джулинській. Завдяки співпраці з УБТ в 2025 році НТШ вдалося фінансово підтримати дві книжки.

ПРЕСОВЕ ВИСВІТЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НТШ

Референт преси д-р Уляна Плавушак-Підзамецька регулярно інформує ширшу українську громаду про різноманітні імпрези Наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді. Її статті про відзначення 75-ліття НТШ – К, конференцію “Члени НТШ в науці”, доповіді та переможців фінансової підтримки НТШ наукових досліджень та публікацій з'являються на сторінках часописів Новий Шлях Українські Вісті, Міст, Збруч, Свобода, The Ukrainian Weekly, а також в інтернетних

виданнях. Крім того, д-р Підзамецька постійно поміщає оголошення про імпрези НТШ на сторінках Facebook. Велика їй дяка за віддану працю і легке красномовне перо!

СПІВВПРАЦЯ З ГРОМАДОЮ

Товариство є членом Централі Конгресу Українців в Канаді та членом Конгресу Українців в Торонті. Представником КУК Централі є дуже енергійний та ініціативний член Дирекції НТШ проф. Олександр Романко. Він є дорадником 'Digital Fund Canada and Second Front UA Foundation', брав участь у численних конференціях, є автором пропозиції моделювання "воєнних ігор" до Міністерства Національного Захисту з метою допомоги Україні. Важливою ділянкою його праці є керування програмою MITACS, що займається щорічним стажуванням українських студентів в Канаді.

НТШ є також членом СКУ. Представником Товариства до СКУ є д-р Олександр Басмат. Д-р Басмат репрезентував НТШ-К на різних міжнародних форумах, зокрема у Брюсселі, Бухаресті, Новому Саді, періодично бере участь у Засіданнях СКУ на запрошення Ради Директорів СКУ.

Детальніше про діяльність д-ра Басмата читайте в його звіті.

Як голова, я брала участь в усіх загальних Зборах КУК Торонто.

Також, три члени Дирекції, а саме Таня Джулинська, Олександр Романко і Даґмара Турчин-Дувірак, були делегатами Трирічного Конгресу Українців Канади восени 2025 року.

ІНТЕРНЕТ І ВЕБСТОРИНКА

За вебсторінку НТШ-К відповідає інж. Марійка Лялька-Винницька. За останні роки вона значно упорядкувала нашу сторінку і постійно поміщує на ній нові матеріали. Всі повідомлення НТШ є на вебсторінці, а записи доповідей та конференцій можна знайти на ЮТюб каналі НТШ. Завдяки Тарасові Бойчуку і Тарасові Брилинському НТШ також здійснює живу трансляцію наочних доповідей та конференцій. Разом з тим, помимо певних успіхів, є ще багато проблем, які треба розв'язати в майбутньому. Це і краще впорядкування матеріалів на вебсторінці, і особливо наведення ладу на сторінці НТШ на Facebook. Сподіваємось на молодих енергійних членів НТШ, які зможуть допомогти розв'язати ці та інші проблеми!

ПОДЯКА

На закінчення своєї каденції хочу сердечно подякувати всім членам Дирекції та помічникам за їхню невтомну працю та величезний внесок в діяльність нашого Товариства:

Заступниці Голови проф. Марті Дичок за допомогу у вирішенні складних питань, що виникали в процесі нашої діяльності, а також за вагому допомогу в пошуках доповідачів для доповідей НТШ та організацію їх виступів;

Д-р Дарії Даревич за вміле ведення членства НТШ, активну участь в Комітеті фінансової підтримки наукових досліджень і публікацій і уважне рецензування присланих праць, а також за цінні поради, моральну підтримку і готовність поділитися досвідом у керівництві НТШ;

Нашому фантастичному секретарю пані Роксоляні Сливинській за безнастанне допильнування всіх справ НТШ, вміле ведення ділового листування, особливо виготовлення апікацій на отримання ґрантів від Фундації Будучність і Української Кредитової Спілки, розсилання листів електронно та звичайною поштою, та неймовірну здатність завжди помагати і вирішувати нагальні проблеми;

Протокольному секретареві м'р. Марті Горбань за надзвичайно вміле складання протоколів сходи та зборів НТШ, за віддану працю в Комітеті фінансової підтримки наукових досліджень та публікацій і напрочуд детальне рецензування присланих праць, в Комітеті підготовки конференції "Члени НТШ в науці", а також за фахове редагування та оновлення оголошень та інших документів НТШ;

Нашому невтомному референтові фінансів м'р. Тані Джулинській, яка впродовж довгих років дуже вміло і професійно провадить фінансовими справами НТШ і завжди знаходить кошти, щоб підтримати важливі наукові ініціативи. Особлива подяка пані Тані Джулинській за налагодження тісної співпраці між НТШ-К і ТУЛА (бібліотечним товариством ім. Микитчуків), що дало можливість ширше фінансувати потрібні наукові проекти;

Помічникові референта фінансів м'р. Тетяні Басмат за суттєву допомогу у веденні фінансових справ;

Референтові імпрез д-р Христині Ковальській за організацію та підготовку доповідей;

Референтові конференцій м'р Уляні Пасічник за величезну працю і хист у підготовці і проведенні Ювілейної конференції 2024 і конференції "Члени НТШ в науці" 2025 років;

Д-р Уляні Плавушак-Підзамацькій за написання та поміщення в пресі надзвичайно цікавих та інформативних статей про різноманітні імпрези НТШ, і за активну участь в різних Комітетах НТШ, що вирішували ті чи інші питання Товариства;

Інж. Марійці Ляльці-Винницькій за оновлення забезпечення функціонування вебсторінки НТШ;

Референтові залучення студентства проф. Мар'яні Буряк за залучення до Товариства молодих студентів та активну участь в організації конференції "Члени НТШ в науці" 2026.

П. Ростиславу Кудлику, що дбає про соціальне страхування НТШ;

Проф. Олександрові Романку за надзвичайну дієву працю в КУК;

Д-ру Олександрові Басмату за активне представництво в СКУ;

П. Андрію Ґеник-Березовському за те, що дбає про плату внесків членами НТШ;

Д-р Наді Ґерелюк і Марусі Радь за виготовлення барвистих і змістовних оголошень на всі імпрези НТШ;

Окрема дяка пані Марусі Радь, що перебрала на себе обов'язок розсилання повідомлень НТШ у форматі Mail Chimp;

Членам Контрольної комісії пп. Івану Підковичу, Софійці Качор, а віднедавна і Євгену Ладна, за ретельну і сумлінну перевірку фінансів НТШ.

Пані Марічці Теслі, що впродовж останнього року допомагала Дирекції правничими порадами;

Всім помічникам Дирекції Марусі Радь, Тарасові Бойчуку, Тарасові Брилинському, Марії Шипіловій, Михайлові Тимуляку за велику поміч і підтримку.

Всім членам Контрольної Комісії – пп. Івану Підковичу, Софії Качор, Євгену Ладна – за сумлінну і фахову перевірку фінансових звітів НТШ.

На закінчення, хочу побажати новій дирекції творчої енергії, свіжих сил та ідей, та успіхів у подальшій праці на благо розвитку української науки і культури!

Хай щастить!

Д-р Даґмара Турчин Дувірак,

Голова НТШ-К

10 травня 2026